

#població #centenaris

Arnau Fort / Joan Muñoz / @diarideterrassa

Mans de Francesc Sans (1924) a la Casa Vapor Gran de Terrassa. Fer 100 anys és cada cop menys excepcional / NEBRIDIARÓZTEGUI

terrassencs més. Si tirem la vista enrere, l'any 2000, només vivien a Terrassa 15 centenaris.

Diferències per gènere

Per tots és conegut que les dones viuen més que els homes, i les estadístiques ho confirmen. De les 49 persones centenàries que viuen a la nostra ciutat, el 89,8% són dones. Pel que fa a l'esperança de vida, de 83,10 anys el 2022 (INE), hi ha una diferència de quasi cinc anys entre tots dos sexes. Els 85,46 anys d'esperança de les dones terrassencs (2022) és una xifra de rècord en la nostra història, i la tendència fa pensar que aquest número no farà més que créixer.

El 2,8% de la població del municipi té 85 o més anys. D'aquests 6.390 terrassencs, el 67,7% són dones. Unes diferències molt notables entre sexes tenint en compte, que respecte el total de la població, les dones representen només un 50,8%.

La població envelleix

El que és segur és pot mesurar pels mateixos ulls és que aquesta alta esperança de vida està envellint i augmentant la població. L'any 2000, l'esperança de vida a Catalunya era de 79,66 (INE). En 25 anys aquesta xifra ha augmentat més de quatre anys. De la mateixa manera, a inicis de segle, les persones de més de 65 anys a Terrassa, representaven un 16% de la població. Avui, aquest percentatge ha incrementat fins al 17,8% i s'espera que el 2030 s'apropi al 20%. Similar és la situació amb les persones de més de 85 anys: l'any 2000 eren l'1,6% i el 2024, un 2,8%.

En aquesta línia, l'augment de la població no s'està donant de forma natural -diferència entre naixements i defuncions-. L'any 2001, el creixement natural de la ciutat va ser de 764 persones. En canvi, el 2023 van morir 1811 persones, per les 1.702 que van néixer.

L'índex de dependència reflecteix la relació entre el nombre de persones majors de 65 anys i el grup de població en edat activa. El 2008 aquest indicador era de 20,97% i ara de quasi el 27%. Fet pel qual, el nombre de residències geriàtriques de la ciutat s'alça fins als 32, donant un ampli servei al cada vegada més alt nombre de gent gran. Ens hi hem apropiat a tres d'elles.

Fer 100 anys és cada cop menys excepcional

SOCIETAT L'esperança de vida creix a la ciutat, i amb ella, el nombre de persones centenàries. L'any 2000, a Terrassa, n'eren 15, i actualment en són 49; una xifra que pot créixer molt més els propers mesos amb una tendència que no deixa d'anar a l'alça

El que abans es concebia com excepcional, ara, cada cop hi estem més habituats -dins aquesta extraordinarietat-. Parlem del fet d'arribar a l'edat rodona dels 100 anys. No es pot assegurar que sigui una fita comuna i estesa, però sí que és significatiu l'augment de casos de persones centenàries.

A l'inici d'aquest 2025, l'Idescat va registrar 2.917 persones amb aquestes condicions a Catalunya, alçant la xifra com la més alta de la història des que es tenen dades. De fet, l'any 2000, amb prou feines s'arribava al mig miler de persones centenàries. Aquest rècord que no es pot explicar d'al-

tra manera que no sigui parlant de l'augment de l'esperança de vida, situada en 83,96 anys al 2023, segons l'Institut Nacional d'Estadística. Els avenços medicosanitaris i la seva convergència amb l'evolució tecnològica han brindat prop de cinc anys més, de mitjana, als catalans des d'inicis de segle. I la tendència sembla indicar que aquest nombre continuarà pujant al llarg dels anys.

De fet, fins a l'any passat, Catalunya tenia l'honor de comptar amb la persona més longeva del món: Maria Branyas, qui va viure fins als 117 anys, morint el 19 d'agost del 2024, a Olot. A part de

ser la persona més gran del món durant més d'un any, Branyas va esdevenir la més longeva de la història de Catalunya, i la vuitena major de tots els temps. Un fet que planteja escenaris inimaginables de fins a quina edat podrem arribar amb el pas del temps si ens cuidem i, per què no dir-ho, si tenim sort.

A Terrassa, la persona més gran en l'actualitat compta amb 105 anys. En aquest sentit, el 2024 hi vivien 49 persones de 100 anys o més. Una xifra que es podria gairebé doblar a finals d'aquest any, en què podrien celebrar el seu centenari fins a 39

El 2,8% de la població de Terrassa té 85 anys, o més, és a dir, 6.390 terrassencs

CENTENARIS TERRASSENCS

Amparo Villanueva Salvador

Nascuda a Ullastrell el 1924

"Aquí, a la residència, he pogut fer les amigues que vaig perdre pel camí"

NEBRIDI ARÓZTEGUI

Una vida tranquil·la, saludable i sobretot, amb molt d'amor familiar. Aquesta sembla ser la recepta de l'Amparo per haver pogut fer els 100 anys, sense sentir mai que el pròxim serà l'últim. La infantesa a Ullastrell, a la casa de pagès de Can Palet dels Masovers, va atorgar-li dues de les coses més importants de la seva vida: el bon

menjar de la terra i el seu marit. "Mai hem passat fam, ni a la guerra. No sé què és estalviar un àpat".

Prop de casa seva, al poble, hi vivia el que es va convertir en l'amor de la seva vida. La seva història és de pel·lícula. Casats contra la voluntat familiar van baixar a Terrassa a viure: "ell no era pagès hi vam haver

de moure'ns cap a la indústria". Primer Terrassa, després Sant Cugat i de nou cap a Terrassa, però sempre tots dos. A mitjan segle XX van néixer les seves tres filles: "van ser sempre molt fàcils de portar". De fet, una d'elles, la Isabel, l'acompanya en la conversa, però no corregeix els seus records, "els complementa". Quan "les nenes" ja van marxar de casa van instal·lar-se a la casa de Matedepera on durant molts anys havien estiuat. Als noranta, la família, tota junta, va conèixer a Juan Pablo II.

Quan fa 15 anys va morir el seu marit, tot va canviar. A casa va començar a sobrar espai i va mudar-se amb una de les seves filles. El 2020, la covid va reptar-la, però el va superar a la que des de llavors és casa seva, la residència "La Vostra Llar". "Aquí he pogut fer les amigues que he perdut pel camí". Excursions ioga, ceràmica, cant, "a tot m'apunto". Arribada al centenari, està tan ocupada que per quedar amb les seves filles ha de consultar l'agenda, però els caps de setmana, el dinar amb "les nenes" és sagrat, com ho és el "Pasa-palabra": "no m'ho perdo mai". Si són 100 els anys, més són les rialles que l'Amparo ha dibuixat durant la conversa. Ben segur que aquest esperit forma part de la seva recepta centenària.

LLUIS CLOTET

Manela Alberto Serra

Nascuda a Terrassa el 1925

"No m'entra al cap. He menjat, he begut i he treballat... em pregunto com hi he arribat!"

De Sant Pere de tota la vida

perquè "hi vaig néixer, m'hi van batejar, m'hi vaig casar i el meu fill també va néixer aquí". La Manela ha estat testimoni de primera fila de la gran transformació de la ciutat, i per extensió, del seu barri: "S'ha fet tot molt més gran. Moltes cases, molts més pisos... Abans, no hi havia cotxes, i si volies jugar, ho feies al carrer".

Criada pels seus pares, amb dos germans més, quan tenia 11 anys, el seu pare va marxar a la guerra, i recorda aquells temps amb duresa: "Era molt difícil, vam passar molta gana. Sort vam tenir del meu avi que tenia un hort i ens donava alguna col". Aquells anys també van tancar els col·legis, i no va poder gaudir d'una educació corrent. "Amb 11 anys, poca cosa pots fer. Vaig començar a treballar ajudant a una modista, cosint i aprenent. M'hi vaig estar molts anys".

Es va retrobar amb el seu pare acabada la guerra, "molt tocat perquè va patir molt". També recorda que va arribar "ple de polls". Malauradament, no va poder-hi conviure-hi gaire perquè va acabar morint poc després als 43 anys.

"Tinc molta memòria", repetia i repetia la Manela, recordant el seu pare. Recordava que li agradava fer

retrats de la gent amb una càmera de l'època, i cau en què, malgrat no haver arribat a conèixer mai el qui va ser en Josep, el marit de la Manela, el seu pare va jugar un paper destacat en la seva història. Un relat que sembla extret d'un guió de pel·lícula.

Amb 21 anys, a la Festa Major de Terrassa, "vaig sortir a ballar amb la meva mare, perquè era el que feien les joves". Un noi la va convidar a ballar, "ell no em coneixia, a mi, ni jo, amb ell, perquè no ens havíem vist mai a la vida". Aquest noi es va acabar convertint en el seu marit, i temps després, mirant fotografies, digues-li destí o màgia, va trobar una gran coincidència: "Al retrat, estava jo amb la meva mare i el meu germà. Ell no s'ho podia creure perquè hi sortia ell, de petit, també". Resulta tant en Josep com el seu pare havien estat captivats per la càmera del pare de la Manela, i van demanar aparèixer al retrat també.

Amb ell va tenir el seu únic fill, en Joan. Temps després van sorgir tres nets, i tres besnets més. Tot fins a l'actualitat, amb 100 anys, i la Manela encara no se n'explica el secret: "No m'entra al cap. Jo com m'ho havia d'imaginar. He menjat, he begut i he treballat... em pregunto com hi he arribat!"

NEBRIDI ARÓZTEGUI

Francesc Sans Solà

Nascut a Sabadell el 1924

"No sé si hauria volgut viure 100 anys, però si els vius, has de tenir memòria"

"No parlaré de política ni religió", diu només veure'ns entrar. La seva habitació al Vapor Gran l'atorga unes grans vistes de Terrassa, la que "per entrebancs" va ser fa molts anys casa seva i on, per amor a la seva dona i l'Alzheimer que arrossegava, va tornar. Cap dels dos, però, mai oblida la vida a Reüllinars, el seu jardí i el seu hort. Allà, el Sr. Sans s'ha sentit en pau i lluny "dels lladres i del fàstic que li fan".

"La memòria": dubte de si hauria volgut viure 100 anys, però té clar que per gaudir del centenari s'ha de tenir memòria i "a mi ja em falla", afegeix. Recorda, però, haver estat formador professional i tenir molta gent a càrrec seu: "ells, si em recorden, diran que era un malparit que els feia treballar". Recorda molt bé a la família, les seves fotos decoren l'habitació.

Recordem per no oblidar, i per això es passa hores veient a Netflix documentals de la vida de Franco: "quina merda vam passar". No parlem de religió, però amb la seva centenària experiència em recomana: "Segueix la política i no fumis".